קבלה · רמח״ל

פירוש למאמר ויהי מקץ

רבי משה חיים לוצאטו [הרמח"ל]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

פירוש למאמר ויהי מקץ

רבי משה חיים לוצאטו [הרמח"ל]

מקור הטקסט: ובלכתך בדרך

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/פירוש-למאמר-ויהי-מקץ/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

הדקדוק על הפסוק מבואר על אומרו "ופרעה חולם", ולא "ופרעה חלם". ולהשיב אמרים אמת, הוקדמו הקדמות רחבות ונכונות, זה ענינם, שתים הנה הבחינות אשר יבחנו במאורות עליונים, הלא המה, הפרצופים, והספירות, אשר הכין המאציל להנהגת עולמו. ראשונה - המאורות עצמם בכל פרטיהם; והשנית - הרכבותיהם המתחלפות. כי כל הפעולות הצריכות לעולמות - נשרשות הן בהרכבות הפרטיות. הלא כללות ההנהגה בז"א, הם זו"ן. ונמשכים הדברים על ידי זיווגים, שהוא הסכמת הימין והשמאל - שני ראשי ההנהגה כידוע. אך לפי המאור השולט בזיווג - יהיה הזיווג ההוא. ולפי הרכבתו הפרטית המאירה בזיווג ההוא, תמשך משם הפעולה. ולפי הענין הזה - ממאור אחד לבד תמשכנה פעולות שונות לפי הרכבותיו:

והנה לענין ההנהגה הכללית נמצא ב' מקורות, הא' - הוא מקור נעלם; והב' - הוא מקור מגולה. הנעלם, הוא קשר אחד בהרכבה פרטית, הוא הנקרא חותם אמת, והוא באמצע הת"ת של הז"א, מקור ששם מתחברים או"א זו"ן, כי יסוד אימא נשלם באמצע הת"ת הזה, ושם התחלת רחל נוק' דז"א, והת"ת עצמו באמצעה. וזהו מקור ההנהגה הפנימית, שכל הדברים כלם שם הם מתגלגלים ונזמנים כא' [= כאחד], כי כן סדר ההנהגה, מאימא לז"א, ומז"א לנוק':

ומקור מגולה הוא שאר הספירות (ש)במקומם. וסוד הענין הזה, כי אין הכוונה הפנימית מתגלית במעשה ה', וזה בעבור הס"א. כי אחר שחטא אדם, וגרם לה להתפשט בעולם, הנה צריך שהכוונה הפנימית תהיה נעלמת ונסתרת. והאמת, כי אין ההנהגה עתה כמו שהיתה אם לא חטא אדם, אלא בדרך אחר הוא, בסוד, "ועם עקש תתפל", כי הדברים הולכים במסיבות רבות ונעלמות, משתנות ממעשה למעשה, עד התכלית האחרון, והכל בעבור הס"א - להתהלך נגד קטרוגיה. אך לא מפני זה תבצר ההנהגה הישרה, אלא תהיה נעלמת; והיא יוצאת מהרכבה הזאת הפרטית, אשר בת"ת דז"א כנז"ל. ומה שנגזר משם - יצא אח"כ לפי ההנהגה המגולית, המתהפכת בתחבולותיה, משאר הספירות היא יוצאת, כי זה כל ענין התחברות הספירות והרכבתם - להוציא מהם תולדות בהנהגה לפי הצורך:

והנה כל בריות העולמות ניתן בהם המציאות ג"כ מן השרש הזה, ואז נקרא שנחתמים בחותם אמת הזה. ואח"כ ניתן בהם מציאות לפי ההנהגה המתגלית, כי הכל צריך להיות כך, סתים וגליא. והנה על זה הסוד כתוב, "האלקים עשה את האדם ישר", כי כן נברא, וכך היתה צריכה להיות ההנהגה עליו ביושר, שלא להתהפך במסיבות. ואחר שחטא לא עמד בזה, אלא הנהגה אחרת (הנהוגה) [הונהגה] אליו, והוא סוד, "להט החרב

המתהפכת", - המתהפכת ממדריגה למדריגה, שהוא ההנהגה המגולית. כי כמו ענין האופנים הפוגעים זה בזה, ותנועות א' תניע הב', וכן כלם, עד צאת הפועל למעשה. ע"ז כתוב, "כי ישרים דרכי ה'" וגו' - מצד החותם אמת; אלא ההנהגה המתגלית היא הנודעת לכל, ושם נראים הדברים בלתי סדר, אלא בערבוביא - ענין "הבל הבלים" שאמר קהלת, ולכן, "פשעים יכשלו בם". והנה שורש ישראל הוא בסוד הקשר הזה, כי הם בפנימיות ההנהגה נשרשים:

הנה זה היסוד אשר עליו מוסד כל הדרוש, והשאר חושב אני שהוא מובן: